

Båtsfjord by med nærområder

Faktaark for prosjektet «Fugleturisme i Midt- og Øst-Finnmark», et prosjekt i «Naturarven som verdiskaper (M)»

Båtsfjord by er det største fiskeværet i Finnmark, og har lenge vært kjent som det stedet i Europa hvor man kan få de beste bildene av de vakre ærfuglartene stellerand og praktærfugl. For eksepsjonelle fugleopplevelser er derfor vinteren den beste tiden.

Båtsfjord havn er en industrihavn for fiskeri, og er under fiskeriene en travel havn. Båtsfjord by ligger nord på Varangerhalvøya. Byen har et tøft klima med mye vind, uten at det hindrer folk og fugler fra å ha et godt liv der. De attraktive havdykkendene stellerand og praktærfugl finnes lett tilgjengelige i store antall sammen med ærfugl og havelle.

Beste besøkstid

Stellerender og praktærfugler ankommer Båtsfjord i mørketida. Praktærfuglene blir til ut april. Stellerendene kan ses til midten av mai. Den beste tiden for å få gode observasjonsforhold er februar til midten av april. I desember og januar er det for mørkt for å fotografere.

Ellers er Båtsfjord spennende også vår og sommer, gjerne kombinert med at man også besøker Syltefjord.

Habitat og observasjonsarter

Om vinteren er havna det mest spennende området for å observere fugler. Stellerender, praktærfugler, ærfugler og haveller opptrer vanligvis i hundrevis i havneområdet. Flokker og enkeltindivider kommer helt oppunder kaiene for å lete etter fiskeavfall fra fiskeribedriftene. Flokkene med ender kan også ligge et stykke ute på fjorden, eller hvile på iskanten nær bekkeutløpet bak bensinstasjonen (Statoil). En runde med kikkerten vil vise deg hvor fuglene holder seg for øyeblikket.

Tidligere var det vanlig å fotografere disse vakre

Ytre havn i Båtsfjord

Makrellterne finnes hekkende i flere havner i Finnmark

endene fra kaiene. I løpet av de siste årene er det etablert et kommersielt tilbud i form av et flytende fotoskjul. Her kan man kjøpe seg plass for å ta gode bilder av praktærfugler og stellerender. Etter oppholdet i fotoskjulet blir man tatt med i båt rundt i havna for å se på andeflokkene. Mange av de beste vinterbildene som man ser av praktærfugler, ærfugler, stellerender og haveller vinterstid, er nettopp tatt fra det flytende fotoskjulet.

Måker er tallrike hele året, og polarmåke og grønlandsmåke ses gjennom vinteren. Til tider kan disse artene også være vanlige om sommeren, dog mer fåtallige. Makrellterner hekker på gresstuster langs kaiene. Vår og sommer vil du se alle andeartene som hører til på Varanger i Båtsfjord.

Like før du kommer til Båtsfjord ligger Straumsnesvatnet på høyre side. Når vannet ikke er islagt, er det ofte ender å se her. Med bil eller sykkel er det lett å ta seg rundt langs hele havna for å se på sjøfuglene. Krykkjer hekker på bygninger flere steder i Båtsfjord.

Både sommer og vinter kan det være verdt å ta turen til den frodige seljeskogen der Båtsfjordelva renner ut i Straumsnesvatnet. Når du passerer Straumsnesvatnet i retning Båtsfjord, tar du til høyre når du kommer ned til fjorden. Etter et par hundre meter tar du til høyre mot hestesenteret. Derfra kan du gå inn i seljeskogen. I slike nordlige frodige skoger, i et ellers trefritt landskap, kan man finne flere spennende og sjeldne arter. Mest vanlig

er polarsisik, bjørkefink og blåstrupe. Høsten 2013 dukket det opp stjertmeis mange steder i Finnmark, blant annet i denne seljeskogen.

Inne i bebyggelsen er det plantet selje, bjørk og rogn. Sidensvans og gråtrost kan ses hele vinteren beitende på rognebær. Mange legger ut mat til fuglene. Pilfink kan opptre i flokkene med gråspurv. Snøspurv kan ses i trekketidene på høsten (oktober) og våren (april).

Adkomst

Det er tre muligheter for å komme seg til Båtsfjord. De som er på Varanger for å se etter fugler kommer oftest med bil nordover Tanadalen på riksvei 890. Midt inne på Varangerhalvøya fortsetter man rett fram i Gednejekrysset på riksvei 891, og veien ender i Båtsfjord by. Du kan eventuelt svinge av mot Syltefjord noen kilometer før du ankommer Båtsfjord by.

Om vinteren må en påregne at veien i perioder kan være stengt på grunn av uvær. Under slike forhold går det bilkolonner flere ganger daglig. Vær oppmerksom på at dette er en uvanlig og spennende opplevelse for deg som ikke har kjørt bil under slike forhold tidligere. For de som bor her er dette helt vanlig. Hurtigruten anløper daglig Båtsfjord både «sørfra» og «nordfra», og du kan

Noen praktærfugler har fått operert inn en satelittsender under sitt vinteropphold i Båtsfjord. Disse fuglene fløy til nordkysten av Russland for å hekke, flere tidssoner lenger øst.

Stelleranda opptrer i større og mindre flokker, alene eller sammen med de to andre ærfuglartene ærfugl og praktærfugl.

komme med og uten bil. Dersom du har Båtsfjord som målet for turen, kan du også ankomme med fly som går daglig. Leiebiler er tilgjengelig.

Annen informasjon

Når du kjører bil eller går rundt i Båtsfjord by for å se fugl, ta hensyn til lokalbefolkningen. Du vil ofte bevege deg på privat grunn.

Faktaarket er laget av Bjørn Frantzen

Foto: © Bjørn Frantzen

Om vinteren er det ikke uvanlig at man må kjøre i kolonne for å komme til eller fra Båtsfjord på grunn av dårlig sikt eller at snø har lagt seg veibanen. Dette er en dagligdags opplevelse for de fastboende, men mer utfordrende for dem som gjør det for første gang.

I Båtsfjord er det bygget et flytende fotoskjul som er tilgjengelig for tilreisende. Her kan man komme nær andeflokkene som ligger i havna.

Krykkjene er oppfinnsomme for å finne hekkeplasser i havna i Båtsfjord. Eksempler er oppe på utelamper, på vinduskarmer (høyre), eller som her hull i en fabrikkvegg (over).

